

Име и презиме, односно назив организације и институције: Пословно удружење понуђача Србије у поступцима јавних набавки

Контакт телефон: 034 / 610- 0086

Е-пошта: ponudjacisrbije@gmail.com

Назив закона на који упућујете предлоге, примедбе и сугестије: Нацрт закона о изменама и допунама Кривичног законика

Датум: 24.10.2024.год.

1. Општи коментари и сугестије у односу на Нацрт закона као целину

Сматрамо да је одредба члана 44. Нацрта закона о изменама и допунама кривичног законика у колизији са одредбом члана 27. став 1. тачке 1) Закона о јавним набавкама, а који гласи „Члан 27.

Одредбе овог закона не примењују се на:

1) набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од 1.000.000 динара и набавку радова чија је процењена вредност мања од 3.000.000 динара; „

Како је опште познато да је у поступцима јавних набавки ретко ко одговарао због давања лажних изјава, сматрамо да повећање прага за кривичну одговорност у поступцима јавних набавки осим што није у складу са одредбама Закона о јавним набавкама и праговима на који се Закон примењује у пракси овако дефинисана одредба може допринети само још слабијем поверењу понуђача, отежати функционисање система јавних набавки и још већем смањењу броја понуда по поступку јавне набавке (напомињемо да статистика јасно показује да је у Републици Србији најнижи број понуда по поступку у односу на све земље у региону, услед чега смо већ више пута добијали примедбе од стране представника ЕУ), тако да самим тим сматрамо да ова одредба неће побољшати већ лошу слику коју понуђачи имају „да су сви тендери намештени“. Такође, са аспекта струке сматрамо да ће оваква одредба допринети ангажовању радника „на црно“ и порасту сиве економије, која све више угрожава савесне привреднике који послују поштујући законске прописе (јер се повећава праг кривичне одговорности и оставља шанса за већу манипулацију, за набавке испод 5.000.000,00 динара, а којих сигурно није мало). Са друге стране појављују се фиктивне фирме, које раднике ангажују сезонски, или имају запосленог једног радника, не плаћају порезе, доприносе, трошкове заштите на раду и самим тим у поступцима јавних набавки појављују се са нижим ценама, тако добијају посао и нелојалном конкуренцијом доводе до негативних последица у привреди. Последице оваквог стања су велики ризик за здравље и безбедност учесника у послу, због великог броја радника који раде на сложеним пословима без примене адекватних мера, на тржишту се због таквог присуства понуђача појављују разлике у ценама и до 50%. Како би заштитили озбиљне привредне субјекте који послују у складу са законским прописима и тако пуне буџет, неопходно је сузбити могућност оваквих злоупотреба у поступцима јавних набавки на минимум. На тај начин остварујемо праву уштеду у буџету, а не кроз ангажовање „сумњивих“ фирми, које дају привидно ниже цене, али држава од њих не остварује никакву корист, већ губитак, а корист од њих имају само појединци. Како су и Прагови на које се Закон о јавним набавкама не примењује одређени на 1.000.000 динара за добра и услуге и 3.000.000 за радове, потребно је ову одредбу ускладити са тим.

Наведени члан је у супротности са начелом економичности и ефикасности, начелом обезбеђења конкуренције и забране дискриминације и начелом једнакости привредних субјеката и у примени може довести великих злоупотреба и „трговине правом“, јер је одредба члана са коруптивним изазовима.

2. Конкретан део Нацрта закона чију измену предлагете и Ваш предлог за измену

Члан 44.

Члан 228. мења се и гласи:

„Члан 228.

(1) Ко у вези са јавном набавком поднесе понуду засновану на лажним подацима, или се противно закону договара са осталим понуђачима или наручиоцем, или предузме друге противправне радње у намери да тиме утиче на доношење одлука наручиоца јавне набавке чија процењена вредност прелази износ од пет милиона динара, казниће се затвором од шест месеци до пет година.

(2) Казном из става 1. овог члана казниће се и лице које у наручиоцу јавне набавке искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог овлашћења, невршењем своје дужности или договарањем са понуђачем, крши закон или друге прописе о јавним набавкама, ако процењена вредност јавне набавке прелази пет милиона динара.

3. Образложење упућеног предлога за измену Нацрта закона

Члан 44.

Члан 228. мења се и гласи:

„Члан 228.

(1) Ко у вези са јавном набавком поднесе понуду засновану на лажним подацима, или се противно закону договара са осталим понуђачима или наручиоцем, или предузме друге противправне радње у намери да тиме утиче на доношење одлука наручиоца јавне набавке **за набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност већа од 1.000.000 динара и набавку радова чија је процењена вредност већа од 3.000.000 динара, казниће се затвором од шест месеци до пет година.**

(2) Казном из става 1. овог члана казниће се и лице које у наручиоцу јавне набавке искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог овлашћења, невршењем своје дужности или договарањем са понуђачем, крши закон или друге прописе о јавним набавкама, **за набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност већа од 1.000.000 динара и набавку радова чија је процењена вредност већа од 3.000.000 динара.**

Проблеми у пракси настају услед фаворизовања одређених понуђача од стране наручилаца, давањем лажних изјава од стране понуђача, прихватањем и непријављивањем таквих изјава од стране наручилаца, необичајено ниским ценама, прилагањем лажних доказа, намештеним понудама и стварањем правне несигурности услед неадекватних реакција контролних органа. Таква пракса се негативно одражава на функционисање система јавних набавки. Са једне стране, ограничава се конкуренција, демотивишу понуђачи и умањује њихово поверење у правни систем. Са друге стране, неодговорним трошењем буџетских средстава отежава се економски развој и онемогућава изградња уређеног економског и правног система Републике Србије, тако да подизање лествице кривичне одговорности свакако неће допринети побољшању напред описаног стања у пракси.